

Broedvogelinventarisatie Landgoed Hoenderdaell 2008

Door Jan van Bente

In 2008 heeft Jan van Bente voor de derde keer de broedvogelinventarisatie verzorgd op Landgoed Hoenderdaell. De genoemde cijfers hebben betrekking op het beboste deel van Hoenderdaell, circa 32 hectare. Verderop in dit verslag worden ook cijfers genoemd van de bloemrijke weide, ook 32 hectare groot.

Jan van Bente: "Er was weer het nodige te zien tijdens mijn inventarisatierondes, zowel 's morgens vroeg als 's avonds rond schemertijd. Op 21 juli stond ik aan het water van het Lage Oude Veer naar de zwaluwen te kijken; gierzwaluwen en boerenzwaluwen, die vlak boven het water druk waren met fourageren. Met de verrekijker kon ik tot Van Ewijcksluis kijken en tot mijn verrassing zag ik honderden, mogelijk duizend of meer zwaluwen. De lucht zag er zwart door; mogelijk reeds de eerste voorbereidingen voor de trek. In dit gebied struikel ik bij wijze van spreken over de hazen en de groene kikkers overstemmen in koor de vele (zang)vogels.

Het buizerd-paartje had op zijn nest dezelfde plaats als in 2007. Dit nest was fors uitgebouwd dat ik vreesde dat het uit de relatief kleine boom zou vallen. Dit laatste gebeurde inderdaad bijna. Vanaf het moment van het uitkomen van de eieren zag ik het nest steeds verder uitzakken. De twee kuikens zijn uiteindelijk wel uitgevlogen, maar het gehele nest is uiteindelijk uit de boom gevallen.

De patrijs met pullen, nieuwkomer in 2007, heb ik in 2008 niet gezien. Als waardige vervanger zag ik een fazantenhen met ca. 10 vliegensvlugge pulletjes.

Op 12 april heb ik, samen met Henk Post en Luc Smit van de Kerkuilenwerkgroep, een kerkuilenkast geplaatst op één van de zolders. Op deze dag liet één van de kerkuilen zich schitterend zien. Ik heb de kast nadien diverse keren gecontroleerd, maar tot nu toe zonder broedresultaat."

Op de volgende pagina vindt u de inventarisatie van broedvogels.

Volg Nr	Soort	2006		2007		2008	
		Aantal territoria	Aantal aangetroffen nesten	Aantal territoria	Aantal aangetroffen nesten	Aantal territoria	Aantal aangetroffen nesten
1	Fuut	3		4		5	
2	Knobbelzwaan	-		1		1	
3	Grauwe Gans	4	4	3	3	6	3
4	Nijlgans	2		1		2	
5	Bergeend	2		4		4	
6	Krakeend	2		5		2	
7	Wilde Eend	33	4	34	1	33	2
8	Slobeend	3		6		1	
9	Kuifeend	3		11		4	
10	Bruine Kiekendief	2	2	2		1	
11	Buizerd	1		1	1	1	2 pullen
12	Patrijs	-		1	9 pullen	-	
13	Fazant	4		5		5	10 pullen
14	Waterhoen	-		1		3	
15	Meerkoet	4		10		6	
16	Holenduif	-		-		1	
17	Houtduif	7		10		14	
18	Turkse Tortel	1		-		-	
19	Koekoek	2		2		3	
20	Ransuil	1		1		1	
21	Witte Kwikstaart	1		1		3	
22	Winterkoning	10		14	1	18	1
23	Heggenmus	4		2		4	
24	Roodborst	-		2		1	
25	Blauwborst	1		1		1	
26	Merel	6		9		11	1
27	Zanglijster	4	1	2		3	
28	Snor	-		1		-	
29	Rietzanger	9		12		9	
30	Bosrietzanger	2		5		3	
31	Kleine Karekiet	15		15		13	
32	Grasmus	3		4		1	
33	Tuinfluit	8		8		8	
34	Zwartkop	3		3		3	
35	Tjiftjaf	4		2		3	
36	Fitis	7		12		14	
37	Pimpelmees	2		-		2	
38	Koolmees	3		3		2	
39	Gaai	1		1		2	
40	Ekster	1		2		2	1
41	Kauw	-		-		1	
42	Zwarte Kraai	1		2		2	
43	Rietgors	3		5		5	
44	Vink	-		-		1	
Aantal soorten dit jaar		36		39		41	

Potentiële nieuwkomers, d.w.z. al wel gezien maar nog niet als broedvogel meegenomen:
 Grote bonte specht, Oeverloper, Zwarte roodstaart, Wintertaling, Canadese gans, Kerkuil, IJsvogel.

Jan van Bente: "Ik heb de indruk dat de cijfers van deze inventarisatie zijn beïnvloed door de bouwwerkzaamheden en alle drukte daar omheen in de jaren 2007 en 2008. In veel, zonet de meeste gevallen is te constateren dat het aantal territoria per soort afneemt. Doordat het landgoed vanaf augustus 2008 is opengesteld voor het publiek is de kans groot dat deze trend zich voortzet. Daarentegen leeft het plan om een nestkastenproject op te zetten nog. M.i. is de aankomende winter daar qua tijd de perfecte periode voor. Ik verwacht daardoor soorten als de Grote bonte specht, meer mezensoorten, de ringmus, mogelijk vliegenvangers. Ook zijn de mogelijkheden aanwezig om zwaluwen tot broeden aan te zetten. Voor de huiszwaluw en de boerenzwaluw, zelfs de oeverzwaluw zie ik mogelijkheden. Ik verwacht, in verband met de kinderboerderij, dat ook de huismus zich zal laten zien. De mussenkasten staan bij wijze van spreken al klaar."

BMP bezoeken Landgoed Hoenderdaell

(BMP = volgens Broedvogel Monitoring Project van SOVON)

Volg Nr	2006			2007			2008		
	Datum	Tijd	Aantal uren	Datum	Tijd	Aantal uren	Datum	Tijd	Aantal uren
1	14-04	19.45 - 21.15	1.30	10-04	06.45 - 09.15	2.30	14-03	07.00 - 09.30	2.30
2	15-04	07.15 - 09.30	2.15	21-04	06.00 - 09.00	3.00	01-04	07.00 - 09.30	2.30
3	26-04	06.00 - 09.00	3.00	15-05	10.30 - 14.00	3.30	14-04	19.00 - 21.30	2.30
4	04-05	20.45 - 21.15	1.30	24-05	05.00 - 08.45	3.45	21-04	07.00 - 09.30	2.30
5	06-05	05.30 - 09.00	3.30	05-06	04.15 - 08.45	4.30	13-05	06.00 - 10.30	4.30
6	18-05	13.15 - 15.45	2.30	12-06	21.00 - 23.30	2.30	01-06	14.15 - 16.30	2.15
7	24-05	07.15 - 09.15	2.00				01-07	04.50 - 07.35	2.45
8	01-06	05.00 - 08.15	3.15				21-07	20.45 - 22.45	2.00
9	10-06	04.15 - 07.30	3.15						
10	24-06	05.00 - 08.15	3.15						
11	28-06	22.15 - 23.30	1.15						
Totaal			27.15			19.45			21.30

De bloemrijke weide

"In 2008 heb ik de meeste van mijn bezoeken uitgebreid met de "bloemrijke weide". Daar heb ik op genoemde data (ook) andere vogels (dan in het beboste deel) gezien. Ik noem ze hieronder en kom op een totaal van 29 soorten. Dan is het totaal aantal soorten vogels dat op Hoenderdaell voorkomt als volgt te becijferen:

Broedvogels bosgebied: 44

Potentiële broedvogels bosgebied: 7

Vogels bloemrijke weidegebied:	29
Totaal:	80

Vogelsoorten gespot in het “bloemrijk weidegebied”:

1. Aalscholver
2. Blauwe reiger
3. Lepelaar
4. Brandgans
5. Smient
6. Tafeleend
7. Torenavk
8. Scholekster
9. Kluut
10. Bontbekplevier
11. Kievit
12. Watersnip
13. Grutto
14. Tureluur
15. Groenpootruiter
16. Kokmeeuw
17. Stormmeeuw
18. Kleine mantelmeeuw
19. Zilvermeeuw
20. Grote Mantelmeeuw
21. Visdief
22. Gierzwaluw
23. Boerenzwaluw
24. Graspieper
25. Roodborsttapuit
26. Baardman
27. Spreeuw
28. Putter
29. Sijs

Voor grauwe ganzen moet je (ook) op Hoenderdaell zijn. Ik heb nesten gezien met 13 soms wel 16 eieren. Later in grote groepen de ouders met jongen. Ik telde ca. 40 ouderparen met tenminste 187 jongen. Dat is 4,6 jong per ouderpaar. Tel uit je winst in de komende jaren! Let wel, dit zijn alleen de ouderparen met jongen. De totale grauwe ganzenpopulatie op en rond Hoenderdaell ligt jaarrond op zeker meer dan 500 exemplaren. Opvallend en zeker niet algemeen in deze omgeving vond ik de waarneming van baardmannetjes. Tijdens mijn eerste bezoek hoorde ik ze alleen. Tijdens mijn tweede ronde kreeg ik twee stelletjes in de kijker. Deze waarnemingen vallen binnen de zgn. datumgrenzen die door SOVON worden gesteld aan het Broedvogel Monitoring Project (BMP). Daarom mag uit deze twee waarnemingen worden afgeleid dat op Hoenderdaell in ieder geval één en mogelijk meerdere stelletjes baardmannetjes broeden. De kluten die in 2005 nog zo talrijk, als broedvogel, aanwezig waren, laten zich niet meer zo massaal zien. Ik zag ze wel regelmatig, maar met maximaal 10 exemplaren tegelijk. Wintertalingen weten het gebied met z'n plas/dras oevers inmiddels ook te vinden. Ik heb veel paartjes gezien, maar ook solitaire mannetjes, hetgeen mogelijk inhield dat het vrouwtje in de directe omgeving op het nest zat. Bergeenden met jongen zijn ook geen zeldzaamheid hier. Oeverlopers zie je hier ook meer en meer”, aldus Jan van Bente.